

Milli Kitabxanada “Azərbaycan xalqına qarşı 1918-ci il soyqırımları” kitabının təqdimatı olub

■ ***Aprelin 21-də M.F.Axundzadə adına Milli Kitabxanada Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun və Hərbi Prokurorluğun birgə layihəsi əsasında hazırlanaraq nəşr olunmuş “Azərbaycan xalqına qarşı 1918-ci il soyqırımları” kitabının təqdimatı keçirilib.***

AZƏRTAC xəbər verir ki, təqdimat mərasimində soyqırımı qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Kitabxananın direktoru, professor Kərim Təhirov bildirib ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin 1998-ci il 26 mart tarixli Fərmanı ilə 31 Mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü elan edilib. Yetmiş illik sovet rejiminin nəticəsi idi ki, ölkəmizdə kitabxanalarda ermənilər tərəfindən törədilmiş bu hadisələrə aid sənəd tapılmırdı.

Bildirilib ki, xalqımızın başına gətirilən faciələrin tarixini araşdırmaq və onu dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq yalnız dövlət müstəqilliyimizi bərpa etdikdən sonra mümkün olub. Alimlərimiz dünya arxivlərindən tapdıqları materiallar əsasında kitablar hazırlayıb. Kərim Təhirov Tarix İnstitutunun tarixi faktlar əsasında bu hadisələrə aid çoxlu sayda kitablar çap etdirməsini yüksək qiymətləndirib.

Qeyd olunub ki, arxiv sənədləri əsasında hazırlanan bu kitabda yer alan materialların əksəriyyəti Tarix İnstitutunun əməkdaşlarının məqalələridir.

Mədəniyyət və turizm nazirinin birinci müavini Vəqif Əliyev xalqımızın XX əsr ərzində dörd dəfə deportasiyaya məruz qaldığını vurğulayaraq bildirib ki, vaxtilə müstəqil dövlətimiz olmadığı üçün bu faktları beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırma bilməmişik. Müstəqilliyimizi bərpa etdikdən sonra bu istiqamətdə ciddi işlər görülür. Bu sahədə aparılan el-

mi tədqiqatlar ölkə başçısı tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. O söyləyib ki, Tarix İnstitutunun apardığı məqsədyönlü iş təqdirəlayiqdir.

Tarix İnstitutunun direktoru, Milli Məclisin deputatı, AMEA-nın müxbir üzvü Yaqub Mahmudov zaman-zaman Azərbaycan xalqına qarşı dəhşətli soyqırımları həyata keçirildiyini bildirib. Qeyd olunub ki, böyük dövlətlərin köməyi ilə qəsbkar ermənilər Azərbaycan və Şərqi Anadolu torpaqlarını aborigen türk-müsəlman əhalidən təmizləyərək “Böyük Ermənistan” dövləti yaratmağa cəhd göstərirlər. Bolşevik şineli geyinmiş Stepan Şaumyanın başçılıq etdiyi daşnak-bolşevik rejiminin qabaqcadan düşünülərək planlı surətdə Bakıda və Bakı quberniyası ərazisində həyata keçirməyə başladığı soyqırımları 1918-ci ilin mayında İrəvan və ətrafındakı Azərbaycan torpaqlarında yaradılmış Ararat-Ermənistan Respublikası tərəfindən daha amansızlıqla davam etdirilib. Kütləvi soyqırımları 1914-1918-ci illərdə bütün Azərbaycan torpaqlarını və Şərqi Anadolunu əhatə edib, yüz minlərlə dinc türk-müsəlman əhali xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilib.

Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı siyasətinin bu gün də davam etdirildiyini qeyd edən Y.Mahmudov Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə danışib, bədnam qonşularımızın torpaqlarımızda, o cümlədən 1992-ci il fevralın 25-dən

26-na keçən gecə Xocalıda törətdiyi qanlı faciələri xatırladıb.

Y.Mahmudov azərbaycanlılara qarşı törədilən soyqırımları ilə əlaqədar ümummilli lider Heydər Əliyevin imzaladığı sənədlərin əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb.

Bildirilib ki, Tarix İnstitutunda bu sahədə qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün kompleks tədbirlər reallaşdırılır. Son illərdə institutun əməkdaşları Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirilən soyqırımları ilə bağlı materialları əks etdirən külli miqdarda sənədləri dünyanın müxtəlif ölkələrindəki arxivlərdən götürüblər.

Azərbaycan Respublikasının hərbi prokurorunun müavini Rəsim Kazımov kitabın arxiv sənədləri üzərində aparılmış elmi-tədqiqat işlərinin nəticəsi olaraq ərəşəyə gəldiyini söyləyərək bu baxımdan nəşrin böyük əhəmiyyət daşıdığını deyib. Bildirib ki, kitabın yazılmasında arxiv materialları ilə yanaşı, Hərbi Prokurorluqda yaradılmış Memorial Soyqırımı Muzeyində saxlanılan fotosənədlərdən də istifadə edilib. O, törədilmiş soyqırımı hadisələri ilə əlaqədar aparılan cinayət işlərindən də danışib.

Daha sonra çıxış edən Milli Məclisin deputatları - Fəzail İbrahimli, Aydın Mirzəzadə, Bakı Dövlət Universitetinin professoru Atamoğlu Məmmədov kitabın elmi məqalələrlə yanaşı, arxiv sənədləri, faktlarla da zəngin olduğunu söyləyiblər.

Qeyd edək ki, Tarix İnstitutu elmi şurasının qərarı ilə nəşr olunan kitabın layihə müəllifləri bu elm müəssisəsinin direktoru Y.Mahmudov və Azərbaycan Respublikasının hərbi prokuroru, general-leytenant Xanlar Vəliyevdir.